

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА"

КОНСТИТУЦІЯ І КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Каталог виставки

Харків 2009

УДК 342.41
ББК 67.400.1
К 65

Конституція і конституціоналізм : політико-правовий аспект [Текст] : кат. вист. / Держ. закл. "Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка" ; [уклад. : О. М. Хрістіян, Г. М. Герасимова, В. А. Долбня.] – Х., 2009. – 42 с.

Каталог містить описи документів за темою з шифром, за яким їх можна замовити в ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Укладачі: О. М. Хрістіян
Г. М. Герасимова
В. А. Долбня

Наукові консультанти:
Древаль Ю. Д., канд. іст. наук, доцент
Колісник В. П., д-р юрид. наук, професор

ПЕРЕДМОВА

Конституціоналізм як у минулому, так і сьогодні привертає увагу широкого кола науковців соціально-гуманітарних наук, особливо їх правничої і політичної гілок. Здебільшого це явище інтерпретують як певну політико-правову ідеологію та суспільно-політичну практику, зумовлену феноменом конституції. Питанням вибудовування демократичної політичної системи та функціонування її на конституційних засадах сучасної України в ХДНБ було присвячено виставку документів "Конституція і конституціоналізм: політико-правовий аспект", які знайшли відображення у цьому каталозі.

Поданий матеріал систематизовано за розділами виставки, а у межах кожного розділу – за алфавітом. Бібліографічному опису документів передуює шифр, за яким можна отримати літературу в читальному залі або замовити по МБА.

Укладачі висловлюють щире подяку науковим консультантам Ю. Д. Древалю та В. П. Колеснику за допомогу в підготовці видання.

Відгуки та побажання просимо надсилати на адресу :

61003, м. Харків-3,
пров. Короленка, 18
ХДНБ ім. В. Г. Короленка,
редакційно-видавничий відділ.

КОНСТИТУЦІЯ І КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ: УКРАЇНСЬКА ПЕРСПЕКТИВА

В останні роки значно виріс інтерес до проблем конституційних засад подальшого розвитку українського соціуму та функціонування держави. Це пояснюється низкою об'єктивних причин, зокрема становленням правової держави, яке відкриває шлях до утвердження верховенства права й застосування конституційних приписів як норм прямої дії; усвідомленням важливості Основного Закону в процесі сучасної політичної модернізації та демократизації; нагальною потребою вдосконалення правової системи та ін.

Назва каталогу передусім пояснюється тим, що сутність та значний потенціал Основного Закону України неможливо зрозуміти поза діалектикою взаємозв'язку таких фундаментальних категорій, як «конституція» та «конституціоналізм» (а також зі спорідненими з ними категоріями «конституційний лад», «засади конституційного ладу», «конституційне право» тощо).

Конституція (слово походить від лат. *constitutio* – облаштування, установа) – Основний Закон держави, що має найвищу юридичну силу, приймається за особливим порядком, закріплює фундаментальні демократичні основи організації державної влади та регулює взаємовідносини цієї влади, суспільства і особи. Поняття *конституціоналізму* охоплює сукупність ідей, поглядів, теорій та концепцій щодо політико-правової організації держави та правового статусу особи, відповідно до яких здійснюється конституційне регулювання, формуються найважливіші інститути держави і суспільства. Науковці виокремлюють у структурі конституціоналізму конституційні ідеї та теорії, конституційну свідомість, конституційні норми, конституційний порядок. *Конституційне право* в загальних рисах можна визначити як систему норм, що регулюють відносини громадянина, суспільства й держави, і пов'язані передусім зі здійсненням публічної влади й, окрім іншого, покликані забезпечувати легітимність цієї влади (останнє неможливе без забезпечення гідного рівня розвитку як окремого індивіда, так і соціуму в цілому). Відтак читачеві слід зрозуміти, що конституції регулюють перш за все ті суспільні відносини, які пов'язані з діяльністю публічної влади, а також встановлюють правові гарантії вільного розвитку особистості, визначають основоположні засади функціонування громадянського суспільства.

Увесь потенціал конституції неможливо оцінити й реалізувати, попередньо не ознайомившись із відповідною світовою науковою спадщиною (див. літературу, наведену в розділі 1). У цьому контексті заслуговують на увагу як напрацювання теоретиків, так і нормативно-правові акти (див. Конституції США, Франції та інших країн зі сталими традиціями демократії та конституціоналізму).

Читачеві також необхідно звернути увагу на те, що сучасні глобалізаційні процеси обумовили *посилення впливу* ідей конституціоналізму та конституційного права. Цей процес, зокрема, пов'язаний з такими обставинами: інтенсивним запозиченням досвіду зарубіжних країн; делегуванням деяких повноважень вітчизняних органів публічної влади міжнародним (наднаціональним) органам; тенденцією до поширення конвергенції (зближення) принципів, які знаходяться в основі галузей публічного права різних держав; прямою участю міжнародних інституцій у визначенні конституційних основ національних держав та імплементації відповідних правових норм до національних конституцій.

Змістовним (хоч у той же час достатньо суперечливим) є український спадок конституціоналізму (див. літературу, наведену в розділі 2). Рубіж пізнього середньовіччя та нових часів позначився започаткуванням традиції опрацювання українськими мислителями концепцій суспільного договору, розмежування світської та духовної влади, республіканізму, закону і законності, гармонії прав і обов'язків посадових осіб (С. Оріховський-Роксолан, 1513–1566); природної рівності всіх людей, необхідності політичної освіти народу, переданих владних повноважень, відповідальності носіїв влади (І. Вишенський, 1545 чи 1550 – 20-ті рр. XVII ст.); доктрини розмежування духовної і світської влади, обов'язкового дотримання законів усіма підданими держави, у тому числі правителями (П. Могила, 1596 – 1647) тощо.

Визначним досягненням не лише вітчизняної, але й світової політико-правової спадщини стали «Пакти й Конституції законів та вольностей Війська Запорозького» (1710 р.) – конституція для майбутньої України, ухвалена шляхом укладання договору між гетьманом Пилипом Орликом і запорожцями. Її цінність полягає насамперед у тому, що вона стала результатом не лише теоретичних пошуків, але й узагальнила досвід демократичного самоврядування кількох попередніх поколінь. Ця конституція базувалася на ідеї розподілу влади задовго до прийняття Конституції США (законодавча – козацька Генеральна рада; виконавча – гетьманські, полкові, сотенні канцелярії і судова), на системі стримувань

і противаг, на демократичних засадах організації та функціонування публічної влади (встановлювалися незалежність та неупередженість Генерального Суду, неприпустимість здійснення правосуддя гетьманом, виборність усіх посадових осіб, визнавалося самоврядування міст).

Подальші спроби перенести здобутки західної політико-правової думки та ідеї конституціоналізму на український ґрунт пов'язані передусім з іменами М. Костомарова та Г. Андрузького, діячами Кирило-Мефодіївського товариства. М. Костомаров (1817–1885) розвинув тезу про необхідність обмеження влади законом (вказуючи, що в різні часи поневолення українського народу завдячувало саме деспотизму сусідів), обґрунтував положення про переплетіння боротьби за національне й соціальне визволення й довів необхідність видання Основного закону („Книга буття українського народу”). Г. Андрузький (1827 – ?) увійшов в історію української політичної думки як автор опрацювання декількох варіантів конституції. Їх головними компонентами були ідеї рівності усіх перед законом, представництва, участі народу та „народного сейму” в законотворчості, виділення декількох суб'єктів та рівнів законотворчої діяльності (народ, народний сейм, „помісна влада”).

Конституційний проект Михайла Драгоманова 1884 р. у досить коректній формі закладав підвалини звільнення і розвитку українського народу шляхом перетворення Росії в демократичну федеративну державу (передбачав широкий спектр громадянських та політичних прав громадян, їх судовий захист, запровадження нового (обласного) територіального поділу та самоврядування на всіх рівнях, створення Державної Думи та Союзної Думи тощо).

У 1905 р. Михайло Грушевський виклав своє бачення конституційних перетворень, в основі яких мало бути створення національно-територіальних самоврядних областей у новій демократичній федеративній російській державі. Шляхом прямих виборів пропонувалося обирати обласні (національні) сейми, а вже їх депутати мали б формувати загальнодержавний парламент.

Проект Конституції, підготовлений групою членів Української народної партії у 1905 р. („Основний Закон „Самостійної України” Спільки народу українського”), виходив з принципу повної самостійності України. У ньому встановлювався порядок натуралізації, визнавався принцип рівноправності, проголошувалася особиста свобода та інші права громадян, запроваджувався поділ влади (законодавчу уособлював двопалатний парламент – рада представників і сенат; виконавчу –

Президент, який мав обиратися шляхом прямих виборів на 6 років). Україна мала складатися з 9-ти земель.

Передконституційними актами Центральної Ради були універсали. У I Універсалі проголошувалося право українського народу мати свій законодавчий орган – Всенародні Українські збори (Сойм) – і самостійно порядкувати на своїх землях, але не виходячи зі складу Росії. II Універсал закріпив результати переговорів з Тимчасовим урядом Росії, оголосив про поповнення Центральної Ради представниками національних меншин та створення виконавчого органу – Генерального Секретаріату. III Універсал оголосив створення Української Народної Республіки у складі Росії, визначив межі її території, 8-годинний робочий день та призначив день виборів до Українських Установчих Зборів. IV Універсал ознаменував проголошення УНР самостійною, незалежною, суверенною державою.

При ознайомленні з правовими джерелами та літературою, що представлені в другому розділі, слід також звернути увагу на Конституцію УНР 1918 р. У ній, зокрема, підкреслювалося, що УНР є самостійною і суверенною державою, а носієм державного суверенітету є увесь народ України. Проголошувалися і гарантувалися права та свободи громадян. На території України ніхто не обмежувався у свободі слова, друку, віросповідання, створення організацій і союзів та ін. Виборче право було загальним, рівним і таємним. В основу побудови вищих органів держави було покладено ідею розподілу влади на законодавчу, виконавчу і судову. Законодавчу владу мав уособлювати парламент – Всенародні Збори, які формувалися на основі демократичного виборчого права за пропорційною системою.

Оригінальна Конституція була прийнята в Західно-Українській Народній Республіці (“Тимчасовий Основний Закон”, 1918 р.). Згідно з цією Конституцією передбачалося створення парламенту шляхом рівного, безпосереднього, таємного і пропорційного голосування. Обумовлювалося представництво від національних меншин (національні курії парламенту). Запроваджувався пост Президента, якому з огляду на воєнні дії уряд передавав свої повноваження.

У радянський період державності України було прийнято чотири конституції. Конституція УСРР 1919 р. визначила УСРР як організацію диктатури трудящих і експлуатованих мас пролетаріату і біднішого селянства, проголосила намір увійти до складу Світової Соціалістичної Радянської Республіки, всі права надала пролетаріатові і біднішому

селянству. Права на об'єднання, на освіту, виборче право надавалися навіть іноземним робітникам і селянам. У той же час особи, які використовували найману працю, та деякі інші категорії осіб позбавлялися виборчого права.

Конституція УСРР 1929 р. визначала УСРР як суверенну договірну державу, яка зберігає право вільного виходу із СРСР, позбавляла окремих осіб певних прав, якими “вони користувалися на шкоду інтересам соціалістичної революції”. Виборчого права були позбавлені приватні торговці, посередники, духовенство тощо. Національним меншинам було надано право створювати національно-територіальні одиниці.

Конституція УРСР 1937 р. проголошувала належність влади трудящим, пануючою – соціалістичну систему господарства. Знову було зафіксовано право вільного виходу зі складу СРСР. У 1944 р. Конституція була доповнена положеннями про право УРСР вступати у безпосередні відносини з іноземними державами, укладати угоди, обмінюватися представниками, а також мати республіканські військові формування. Основні права та обов'язки громадян були закріплені в X главі.

Конституція УРСР 1978 р. занадто оптимістично оцінювала досягнення радянського періоду: успішне розв'язання національного питання в СРСР, піднесення економіки і розквіт культури в Україні. Конституювання особливої ролі компартії завершило правове оформлення існуючої однопартійної політичної системи. У Конституції були задекларовані широкі соціально-економічні, політичні та особисті права громадян УРСР. За Конституцією 1978 р. УРСР формально визнавалася суверенною радянською соціалістичною державою. Виборча система зовні мала привабливий демократичний вигляд, але по суті маскувала традиційні безальтернативні вибори.

Українська державність у складі СРСР у формі однієї із союзних республік значною мірою була неповною, однобічною, декоративною, формальною. Однак факт її існування, і особливо наявність у Союзному договорі 1922 р. та в усіх радянських конституціях положення про право вільного виходу союзної республіки зі складу Союзу РСР, дозволили тривалий час підтримувати у громадській свідомості (і навіть на рівні підсвідомості) переконання в потенційній можливості створення у майбутньому повноцінної, дійсно суверенної, незалежної, самостійної української держави.

Сучасний конституційний процес розпочався 16 липня 1990 р., з прийняттям *Декларації про державний суверенітет України*. Він

пройшов кілька етапів: розробку Концепції нової Конституції України у 1991 р.; винесення 1 липня 1992 р. першого проекту Конституції України на всенародне обговорення; доопрацювання і розробка нової редакції проекту Конституції від 26 жовтня 1993 р.; оновлення складу Конституційної комісії у 1994 р. та поновлення її роботи; укладення 8 червня 1995 р. Конституційного Договору між Верховною Радою України та Президентом України, який втілює юридичне оформлення політичного компромісу. Сторони визнали за необхідне створення належних умов для прийняття нової Конституції в строк не більше одного року. Незабаром робота над проектом Конституції поновила.

28 червня 1996 р. Верховною Радою України була прийнята *нова Конституція України*, яка закріпила баланс соціальних інтересів, загальнолюдські демократичні надбання, створила передумови для демократизації усіх сфер суспільного життя; визначила за особою цілий комплекс прав і свобод, істотно розширивши їх зміст, посилюючи при цьому гарантії їх реалізації; встановила межі діяльності держави та визначила відносини між гілками державної влади, закладаючи тим самим засади переведення їх у цивілізовану площину; обумовила гуманістичну спрямованість поточного галузевого законодавства; створила фундамент для цілісної, узгодженої та стабільної правової системи.

Відповідно до внесених 8 грудня 2004 р. змін до Конституції України передбачався перерозподіл та уточнення компетенції державних органів, підвищення рівня взаємодії між ними та удосконалення механізмів і процедур, пов'язаних з реалізацією їх державно-владних повноважень. Проте проведене реформування державно-владних відносин (особливо з огляду на розрив у системі виконавчої влади) не змогло забезпечити перехід до оптимальної, ефективної та більш відповідальної системи здійснення державної влади (як у політичному, так і правовому аспекті). Саме тому пошуки шляхів подальшої трансформації Конституції України та конституційного регулювання тривають.

З'ясування головного змісту та особливостей сучасного конституційного процесу в Україні потребує також ознайомлення з рішеннями Конституційного Суду України, численними варіантами нового етапу конституційної реформи, а також творчим доробком конституціоналістів.

Древаль Ю.Д., канд. іст. наук, доц.,
Колісник В. П., д-р юрид. наук, проф.

І КОНСТИТУЦІЯ ТА КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СПІВВІДНОШЕННЯ

1 М **Абдрасулов, Е. Б.** Критический анализ опыта толкования Конституции в Республике Казахстан [Текст] / Е. Б. Абдрасулов // Известия вузов. Правоведение. – 2002. – № 1. – С. 51–63.

2 Ав-152560 **Аблязов, Д. Е.** Принцип верховенства конституції [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Д. Е. Аблязов ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2008. – 20 с.

3 К2-82899 **Алебастрова, И. А.** Конституционное (государственное) право зарубежных стран [Текст] / И. А. Алебастрова. – М. : Юриспруденция, 2000. – 304 с.

4 М **Алексеев, С.** Конституция и современность [Текст] / С. Алексеев // Свободная мысль – XXI. – 2005. – № 6. – С. 18–21.

5 М **Арановский, К. В.** Конституция как государственно-правовая традиция и условия ее изучения в российской правовой среде [Текст] / К. В. Арановский // Известия вузов. Правоведение. – 2002. – № 1. – С. 41–51.

6 Б **Баев, В. Г.** Просвещенный абсолютизм как условие становления германского конституционализма [Текст] / В. Г. Баев // История государства и права. – 2006. – № 3. – С. 25–30.

7 К2-102046 **Боброва, Н. А.** Конституционный строй и конституционализм в России [Текст] / Н. А. Боброва. – М. : Юнити – Дана, 2003. – 264 с.

8 К5-11121 **Бучковський, Л.** Витоки (початки) польського конституціоналізму [Текст] / Л. Бучковський, П. Б. Стецюк // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. – 2005. – Вип. 306 : Правознавство. – С. 24–29.

9 К1-8957 **Бэррес, Р.** Документы Американской революции : Декларация независимости. Конституция Соединенных Штатов. Билль о правах [Текст] / Р. Бэррес ; пер. с англ. – Тверь : Альба, 1994. – 222 с.

10 Б **Василенко, А. В.** Проблемы становления конституционализма в России в конце XX – начале XXI веков [Текст] / А. В. Василенко // Право и политика. – 2001. – № 9. – С. 45–50.

11 В1-20228 **Георгіца, А. З.** Теоретико-методологічні проблеми сучасного конституціоналізму [Текст] / А. З. Георгіца. – Чернівці : Рута, 2002. – 41 с.

12 Б **Глотова, О. Е.** Понятие, возможности и пределы конституционного контроля [Текст] / О. Е. Глотова // Право и политика. – 2002. – № 6. – С. 4–8.

Градовский, А. Д. Германская конституция [Текст] : в 2 ч. / А. Д. Градовский. – СПб. : Тип. Балашева, 1875–1876.

13 12882 Ч. 1. Исторический очерк германских союзных учреждений в XIX веке. – 1875. – 901 с.

14 12883 Ч. 2. Обзор действующей конституции. – 1876. – 160 с.

15 КЗ-52486 **Грин, Дж.** Происхождение Американского конституционализма [Текст] / Дж. П. Грин // Американский ежегодник : сб. науч. тр. – М., 2002. – С. 50–65.

16 Б **Грицяк, І.** Конституція для Європи – основа європейського управління [Текст] / І. Грицяк // Вісн. держ. служби України. – 2005. – № 1. – С. 36–42.

17 А 674885 **Демишель, А.** Институты и власть во Франции : институц. формы гос. – монополист. капитализма [Текст] / А. Демишель, Ф. Демишель, М. Пикемаль ; пер. с фр. – М. : Прогресс, 1977. – 232 с.

18 КЗ-37516 **Егоров, С. А.** Конституционализм в США : политико-правовые аспекты [Текст] / С. А. Егоров. – М. : Наука, 1993. – 196 с.

19 М **Златопольский, Д. Л.** Контроль за соблюдением Конституции и Конституционный суд в государствах Восточной Европы [Текст] / Д. Л. Златопольский // Вестн. Моск. ун-та. Сер. Право. – 1998. – № 2. – С. 38–53.

20 КЗ-52684 **Исаев, М. А.** Механизм государственной власти в странах Скандинавии [Текст] / М. А. Исаев. – М. : Городец, 2004. – 398 с.

21 Б **Исаев, М. А.** Основные формы конституционного контроля в странах Скандинавии [Текст] / М. А. Исаев // Государство и право. – 2003. – № 12. – С. 76–85.

22 К2-82-6853 **Испания** : конституция и законодательные акты [Текст] : сборник / сост. В. А. Савин ; пер. с исп. – М. : Прогресс, 1992. – 352 с.

23 К2-14995 **Италия** : конституция и законодательные акты [Текст] / под ред. В. А. Туманова ; пер. с итал. – М. : Прогресс, 1988. – 391 с.

24 М **Кабышев, В. Т.** Российский конституционализм на рубеже тысячелетий [Текст] / В. Т. Кабышев // Известия вузов. Правоведение. – 2001. – № 4. – С. 61–70.

25 К2-59659 **Каррі, Д. П.** Конституція Сполучених Штатів Америки [Текст] / Д. П. Каррі ; пер. з англ. – К. : Веселка, 1993. – 192 с.

26 М **Керимов, А. Д.** Конституционная реформа 1995 г. во Франции и парламент / А. Д. Керимов // Социол. исслед. – 1998. – № 5. – С. 86–89.

27 Б **Клишас, А. А.** Конституция 1993 года как план будущего для России [Текст] / А. А. Клишас, С. М. Шахрай // Вестник Рос. акад. наук. – 2008. – Т. 78, № 12. – С. 1059–1064.

28 М **Кокотов, С. А.** Конституционные конвенции в истории государственного строительства Канады [Текст] / С. А. Кокотов // США – Канада : экономика, политика, культура. – 2002. – № 7. – С. 71–84.

29 К3-43257 **Конституции** государств Европейского Союза [Текст] / Ин-т законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации ; [редкол. : А. А. Окуньков и др.]. – М. : НОРМА-ИНФРАМ, 1999. – 803 с.

30 К3-49214 **Конституции** зарубежных государств : Великобритания, Франция, Германия, Италия, Испания, Европейский Союз, США, Япония, Индия [Текст] / : учеб. пособие. – [Б.м.] : Волтерс Клувер, 2003. – 594 с.

31 К3-39794 **Конституции** зарубежных государств : США. Великобритания. Франция. Германия. Италия. Япония. Канада. [Текст] / сост. В. В. Маклаков. – М. : БЕК, 1996. – 406 с.

32 К3-40743 **Конституции** зарубежных государств [Текст] : офиц. тексты Основных законов (конституций) США, Великобритании, Франции, Германии, Италии, Испании, Греции, Японии, Канады. – М. : БЕК, 1997. – 561 с.

33 К2-96457 **Конституции** зарубежных стран [Текст] : сборник / [сост. В. Н. Дубровин]. – М. : Юрлитинформ, 2003. – 447 с.

34 К3-50793 **Конституции** стран СНГ и Балтии [Текст] : сборник / сост. Г. Н. Андреева. – М. : Юрист, 1999. – 689 с.

35 К3-47600 **Конституционный** судебный процесс [Текст] / А. П. Воробьев, Н. А. Жилин, В. И. Задиора и др. – М. : НОРМА, 2003. – 405 с.

36 К5-9535 **Конституция** Республики Беларусь 1994 года (с изменениями и дополнениями) [Текст] : принята на респ. референдуме 24 нояб. 1996 г. – Минск: Беларусь, 1997. – 175 с.

37 К2-13701 **Конституция США и реальный правопорядок** / [В. Н. Денисов, В. К. Забигаило, В. Г. Буткевич и др.]. – К. : Наук. думка, 1987. – 294 с.

38 К2-16213 **Конституция США : история и современность** [Текст] / А. М. Каримский, А. С. Маныкин, М. Н. Марченко и др. – М. : Юрид. лит., 1988. – 316 с.

39 К3-40180 **Конституції нових держав Європи та Азії** [Текст] / упоряд. С. Головатий. – К. : Право, 1996. – 544 с.

40 К2-106090 **Конституція Королівства Марокко, 13 вересня 1996 р.** [Текст] / [ред. Ж. Мохаммед]. – Х. : Константа, 2004. – 87 с.

41 М **Корнев, В. Н.** Проблемы конституционализма в русском либеральном государствоведении начала XX века [Текст] / В. Н. Корнев // Известия вузов. Правоведение. – 2001. – № 3. – С. 238–244.

42 К3-43830 **Кравец, И. А.** Конституционализм и российская государственность в начале XX века [Текст] / И. А. Кравец. – М. : Маркетинг : ЮКЗА, 2000. – 366 с.

43 М **Кравец, И. А.** Конституция и герменевтика : вопросы теории [Текст] / И. А. Кравец // Известия вузов. Правоведение. – 2003. – № 5. – С. 38–49.

44 М **Кравец, И. А.** Сущность конституций и конституционный процесс (динамика социально-политического содержания российских конституций) [Текст] / И. А. Кравец // Известия вузов. Правоведение. – 2002. – № 2. – С. 43–58.

45 К4-15593 **Кривенко, Л. Т.** Проблеми модернізації конституційних основ референдуму в аспекті прогресивного європейського конституціоналізму [Текст] / Л. Т. Кривенко // Акт пробл. держави і права : зб. наук. пр. – 2004. – Вип. 22. – С. 180–191.

46 Б **Крусс, В. И.** К теории пользования конституционными правами [Текст] / В. И. Крусс // Государство и право. – 2004. – № 6. – С. 14–23.

47 Б **Куринов, О. А.** Правительственные проекты конституций Российской Империи XIX в. [Текст] / О. А. Куринов // Государство и право. – 2004. – № 4. – С. 73–79.

48 Б **Курицын, В. М.** Опыт становления конституционализма в США, Японии и Советской России [Текст] / В. М. Курицын, Д. Д. Шалягин // Государство и право. – 2005. – № 6. – С. 109–111.

49 М **Лардере, Г.** Короткий аналіз світового конституційного досвіду демократії [Текст] / Г. Лардере // Право України. – 1992. – № 1. – С. 11–12.

50 КЗ-42147 **Медушевский, А. Н.** Демократия и авторитаризм : российский конституционализм в сравнительной перспективе [Текст] / А. Н. Медушевский. – М. : РОССПЭН, 1998. – 656 с.

51 КЗ-48962 **Медушевский, А. Н.** Сравнительное конституционное право и политические институты [Текст] / А. Н. Медушевский. – М. : ГУВШЭ, 2002. – 511 с.

52 Б **Михалева, Н. А.** Конституционное законодательство стран СНГ на современном этапе (Динамика развития) [Текст] / Н. А. Михалева // Государство и право. – 2004. – № 9. – С. 73–80.

53 Б **Михлин, А. С.** Конституционный Суд : правовая природа решений и контроль за их исполнением [Текст] / А. С. Михлин // Право и политика. – 2002. – № 1. – С. 83–86.

54 КЗ-48529 **Мишин, А. А.** Конституционное (государственное) право зарубежных стран [Текст] / А. А. Мишин. – М. : Юстицинформ, 2003. – 506 с.

55 К2-85-11067 **Мишин, А. А.** Конституция США : политико-правовой комментарий [Текст] / А. А. Мишин, В. А. Власихин. – М. : Междунар. отношения, 1985. – 336 с.

56 М **Овсепян, Ж. И.** Развитие научных представлений о понятии и сущности конституции [Текст] / Ж. И. Овсепян // Известия вузов. Правоведение. – 2001. – № 5. – С. 24–36.

57 А 732208 **Португалия** : конституция и законодательные акты [Текст] : сборник / сост. С. Ястржембский ; пер. с португ. – М. : Прогресс, 1979. – 216 с.

58 944088 **Прело, М.** Конституционное право Франции [Текст] / М. Прело ; пер. с фр. – М. : Изд. иностр. лит., 1957. – 671 с.

59 Б **Пряхина, Т. М.** Конституция и конституционность : диалектика взаимосвязи [Текст] / Т. М. Пряхина // Право и политика. – 2001. – № 9. – С. 13–18.

60 К2-114135 **Рудік, О. М.** Конституція ЄС : етапи розробки та основні положення [Текст] / О. М. Рудік. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАНУ, 2005. – 83 с.

61 Б **Румянцев, О. Г.** Из истории создания конституции Российской Федерации . О работе Конституционной комиссии (1990–1993 гг.) :

в 4-х ч. Ч. 3 : 1992 год. Строительство конституционной Федерации [Текст] / О. Г. Румянцев // Государство и право. – 2008. – № 11. – С. 5–13.

62 КЗ-48388 **Современная** российская политика [Текст] / [И. М. Бунин, С. А. Караганов, В. А. Никонов и др.]. – М. : Олма-Пресс, 2003. – 223 с.

63 К4-11924 **Стецюк, П. Б.** Основы теорії конституції та конституціоналізму [Текст] / П. Б. Стецюк. – Львів : Астролябія, 2003. – Ч. 1. – 231 с.

64 К4-13687 **Стецюк, П.** Про дефініцію категорії "конституціоналізм" [Текст] / П. Стецюк // Вісн. Львів. ун-ту. – 2004. – Вип. 39. – С. 171–179.

65 Б **Теоретические** проблемы современного российского конституционализма [Текст] : науч.-практ. семинар / публ. подготовила Т. Я. Хабриева // Государство и право. – 1999. – № 4. – С. 113–122.

66 К2-82846 **Теоретические** проблемы российского конституционализма [Текст] : сб. работ / Ин-т государства и права РАН ; [Под. ред. Т. Я. Хабриевой]. – М. : Б. и., 2000. – 209 с.

67 В1-20028 **Тодыка, Ю. Н.** Конституции Украины, других стран СНГ в условиях переходного периода [Текст] / Ю. Н. Тодыка, А. С. Бурлака. – Х. : Харьк. ин-т внутр. дел, 1993. – 38 с.

68 К2-91534 **Туряница, В. В.** Конституційні права і свободи людини у країнах Центральної Європи (на прикладі Словаччини і Чехії) [Текст] / В. В. Туряница. – Ужгород : УжНУ, 2002. – 137 с.

69 832166 **Уэйд и Филлипс.** Конституционное право [Текст] / Уэйд и Филлипс ; пер. с англ. – М. : Изд. иностр. лит., 1950. – 588 с.

70 К2-49145 **Федеративная** Республика Германия. Конституция и законодательные акты [Текст] : сборник / сост. Т. Г. Морщакова ; пер. с нем. – М. : Прогресс, 1991. – 468 с.

71 К2-35166 **Французская** республика. Конституция и законодательные акты [Текст] : сборник / [пер. с фр., сост. В. В. Маклаков, В. Л. Энтин]. – М. : Прогресс, 1989. – 446 с.

72 К2-84422 **Хабриева, Т. Я.** Правовая охрана конституции [Текст] / Т. Я. Хабриева. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1995. – 218 с.

73 КЗ-42736 **Хабриева, Т. Я.** Толкование конституции Российской Федерации : теория и практика [Текст] / Т. Я. Хабриева. – М. : Юристъ, 1998. – 244 с.

74 И5-4220 **Хмелюк, О. Н.** Институты конституционного права ФРГ [Текст] : пособие по курсу "Мир изучаемого языка" (немецкий язык)

/

О. Н. Хмелюк. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Городец-издат, 2003. – 188 с.

75 КЗ-50257 **Чиркин, В. Е.** Конституционное право зарубежных стран [Текст] / В. Е. Чиркин. – М. : Юрист, 2003. – 622 с.

76 Б **Чиркин, В. Е.** Россия, конституция, достойная жизнь : анализ взаимосвязей [Текст] / В. Е. Чиркин // Государство и право. – 2006. – № 5. – С. 5–13.

77 КЗ-50346 **Чудаков, М. Ф.** Конституционное право Соединенных Штатов Америки. Основные институты [Текст] / М. Ф. Чудаков. – Минск : Тесей, 2003. – 190 с.

78 К2-83-4314 **Швеция** : конституция и законодательные акты [Текст] : сборник / под ред. М. А. Могуновой. – М. : Прогресс, 1983. – 360 с.

79 К2-69376 **Эбзеев, Б. С.** Конституция. Правовое государство. Конституционный суд [Текст] / Б. С. Эбзеев. – М. : Закон и право : ЮНИТИ, 1996. – 349 с.

80 Б **Эбзеев, Б. С.** Конституция Российской Федерации : прямое действие и условия реализации [Текст] / Б. С. Эбзеев // Государство и право. – 2008. – № 7. – С. 5–15.

81 М **Юзова, Д. В.** Порівняльний аналіз стабільності та реальності конституцій різних країн [Текст] / Д. В. Юзова // Наук. вісн. Київ. нац. ун-ту внутр. справ. – 2008. – № 5. – С. 41–49.

* * *

82 И4-1927 **Barthelemy, J. D. P.** Traité élémentaire de droit constitutionnel [Text] / J. D. P. Barthelemy. – Paris : Dalloz, 1926. – 713 p.

Конституційне законодавство.

83 99/0047 **Birke, A. M.** Die Bundesrepublik Deutschland : Verfassung, Parlament und Parteien [Text] / A. M. Birke. – München : Oldenbourg, 1997. – IX, 157 S. – (Enzyklopädie deutscher Geschichte; Bd. 41).

Конституція, Рада, партії у ФРН.

84 ИЗ-11474 **The Danish Constitution 150 years** [Text] / Text by P. Germer. – Copenhagen : The Royal Danish Ministry of foreign affairs, 1999. – 26 p. : phot.

Датській Конституції 150 років.

85 96/2464 **Deutsche** Verfassungen [Text] / Hrsg. von R. Schuster. – Völlig Neubearb. und erw. Aufl. – München : Goldmann Verl., 1994. – 508 S. : Ktn. – (Goldmann-Taschenbücher, 12393).

Історія Конституції Німеччини.

86 733360 **Essays** in Constitutional law [Text] / Ed. with an introduction by R. G. McCloskey. – N.Y. : Alfred A. Knopf, 1957. – VIII, 12 p.

Конституційне законодавство.

87 И5-742 **European** and American constitutionalism in the eighteenth century [Text] / Ed. by M. Rozbicki. – Warsaw : American studies center, Warsaw. Univ.. S.a. – 150 p.

Конституції Європи та Америки 18-го століття.

88 96/1375 **Hesse, K.** Grundzüge des Verfassungsrechts der Bundesrepublik Deutschland [Text] / K. Hesse. – 20., Neubearb. Aufl. – Heidelberg : C. F. Müller Verl., 1995. – XVI, 335 S.

Основи конституційного права Німеччини.

89 И4-2376 **Kelly, A. H.** The American Consitution : it's origins and development [Text] / A. H. Kelly, W. A. Harbison, H. Belz. – 6. ed. – N.Y. ; London : Norton, 1983. – 877 p.

Конституція Америки: становлення та розвиток.

90 И3-12217 **Kröger, K.** Einführung in die Verfassungsgeschichte der Bundesrepublik Deutschland : Vorgeschichte, Grundstrukturen und Entwicklungslinien des Grundgesetzes [Text] / K. Kröger. – München : Beck, 1992. – XIII, 162 S. – (Schriftenreihe der Juristischen Schulung ; H. 118).

Конституція ФРН: історія, структура, напрямки.

91 Аи И3-6943 **Landesverfassungsreform** / Hrsg. von R. Back. – Wien etc. : Böhlau, 1982. – 255 S. – (Studien zu Politik u. Verwaltung ; Bd. 3).

Реформи конституційного права Земель Австрії.

92 И2-6819 **Madison, J.** The federalist papers [Text] / J. Madison, A. Hamilton, J. Jay ; Ed. by I. Kramnic. – London : Penguin books, 1987. – 515 p. – (Penguin classics).

Федеральні закони – основні риси.

93 И2-6550 **Milne, P.** The new Canadian constitution [Text] / P. Milne. – Toronto : Lorimer, 1982. – 240 p.

Нова Конституція Канади.

94 05/0027 **Möst, M.** Verfassung für Europa : Einführung und Kommentierung mit vollständigem Verfassungstext [Text] / M. Möst. – München : Obzog Verl., 2005. – 366 S.

Європейська Конституція: вступ і повний текст.

95 *Au* ИЗ-6952 **Owerdieck, R.** Parteien und Verfassungsfrage in Österreich : Die Entstehung des Verfassungsprovisoriums der Erster Rep. 1918–1920 [Text] / R. Owerdieck ; Vorw. von H. Mommsen. – Wien : Verl. für Geschichte u. Politik, 1987. – 222 S.

Історія Конституції Австрії 1820 року.

96 *Au* ИЗ-6937 **Stourzh, G.** Wege zum Grundrechtsdemokratie [Text] : Studien zur Begriffs u. Institutionengeschichte des liberalen Verfassungsstaates / G. Stourzh. – Wien; Köln : Böhlau, 1989. – 426 S. – (Studien zu Politik u. Verwaltung ; Bd. 29).

Вивчення проблем ліберальної конституційної держави.

97 96/0029 **Die Verfassungen** aller deutschen Länder [Text] : Baden-Württemberg, Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland / Orig. Ausg. – München : Goldmann Verl., 1994. – 704 S. : Abb. Ktn. – (Goldmann-Taschenbücher; 13717).

Конституція Земель Німеччини.

98 99/0102 **Weber-Fas, R.** Deutschlands Verfassung : Vom Wiener Kongress bis zur Gegenwart [Text] / R. Weber-Fas. – Bonn : Bouvier Verl., 1997. – 372 S.

Історія Конституції Німеччини.

99 06/0096 **Weidenfeld, W.** Die Europaeische Verfassung verstehen / W. Weidenfeld ; Unter Mitarb. von J. A. Emmanouilidis, A. Metz, S. Reiter. – Guetersloh : Verl. Bertelsmann stiftung, 2006. – 113 S. : Abb., Tab.

Європейська Конституція.

100 ИЗ-13813 **White, G. E.** The Constitution and the new deal [Text] / G. E. White. – Cambridge (Mass.) ; London : Harvard Univ. pres, 2000. – 385 p.

Конституційне право: нові напрямки.

II ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

101 Ав-147565 **Адамович, Н. М.** Суспільно-політичні чинники конституційного процесу в Україні (90-ті рр. XX ст. – початок XXI ст.) [Текст] : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Н. М. Адамович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченко. – К., 2008. – 17 с.

102 К2-106716 **Алексеев, С. В.** Політичні партії в Україні (1900–1917) [Текст] : навч. посіб. / С. В. Алексеев, Є. П. Ляшенко. – Краматорськ : ДДМА, 2003. – 75 с.

103 К2-75538 **Андрусяк, Т. Г.** Шлях до свободи (Михайло Драгоманов про права людини) [Текст] / Т. Г. Андрусяк. – Львів : Світ, 1998. – 189 с.

104 67450 **Антонович, В.** Історія Великого князівства Литовського від найдавніших часів аж до упадку удільної системи в Литовській Русі / В. Антонович, Д. Иловайский. – Тернопіль : Друкарня И. Павловского, 1887. – 207 с. – (Стара орфографія).

105 4760 **Антонович, В.** Монографии по истории Западной и Юго-Западной России / В. Антонович. – К. : Тип. Федорова, 1885. – Т. 1. – 351 с.

106 К2-133943 **Бойко, М. П.** Гуманістичний аспект формування національної культури України в умовах глобалізації (в контексті ідей Кирило-Мефодіївського товариства Д. Донцова, М. Драгоманова) [Текст] / М. П. Бойко. – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2008. – 261 с.

107 К2-120731 **Бойко, М. П.** Кирило-Мефодіївське товариство : філософські та культурологічні ідеї національної самосвідомості та державотворення [Текст] : монографія / М. П. Бойко. – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2006. – 451 с.

108 В1-18911 **Борисов, С. Л.** Кульмінація державотворчої діяльності українського козацтва у 90-х роках XVI ст. [Текст] / С. Л. Борисов. – К. : Наук. світ, 1999. – 35 с.

109 131428 **Василенко, Н. П.** Русская история в очерках и статьях [Текст] / Н. П. Василенко. – К., 1916. Т. 3 : Очерки по истории Западной Руси и Украины. – 589 с.

110 К2-87825 **Ветров, Р. І.** Політичні партії України в першій чверті XX століття (1900–1925 рр.) [Текст] / Р. І. Ветров. – Дніпропетровськ ; Дніпродзержинськ : Поліграфіст, 2001. – 245 с.

111 К2-91694 **Вовк, О. Й.** Пам'ятки права України. Конституція 3 травня 1791 року [Текст] / О. Й. Вовк, Ж. О. Дзейко // Держава і право : зб. наук. пр. – К., 2002. – Вип. 17. – С. 42–47.

112 140795 **Возняк, М. С.** Кирило-Методіївське Братство [Текст] / М. С. Возняк. – Львів, 1921. – 238 с.

113 К3-43035 **Вступ** до проекту Конституції У.Н.Р. [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 161–165.

114 К2-89332 **Гончарук, П. С.** Історичні погляди кириломефодіївців [Текст] / П. С. Гончарук. – К. : Вид-во Київ. Славист. ун-ту, 2002. – 184 с.

115 М **Гончарук, П.** Провісник української конституційної державності до 335-річчя від дня народження Пилипа Орлика [Текст] / П. Гончарук // Київ. старовина. – 2007. – № 6. – С. 11–29.

116 КЗ-43035 **Грамота** до всього українського народу [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 115–117.

117 М **Григоренко, О.** "Пилип Орлик – батько української конституції" [Текст] / О. Григоренко // Учитель. – 1998. – № 2. – С. 26–27.

118 КЗ-43034 **Грушевський, М.** На порозі нової України [Текст] : ст. і джерельні матеріали / М. Грушевський. – Нью-Йорк ; Львів; К. ; Торонто; Мюнхен : ЦІТ, 1992. – 278 с.

119 К2-50187 **Грушевський, М. С.** Хто такі українці і чого вони хочуть [Текст] : збірник / М. С. Грушевський : К. : Знання, 1991. – 240 с.

120 К2-125230 **Дем'янюк, О. Й.** Український молодіжний рух Західної України : від зародження до боротьби за українську державність [Текст] / О. Й. Дем'янюк. – Луцьк : Твердиня, 2007. – 179 с.

121 К4-12186 **Донченко, С. П.** Ліберальні партії України (1900–1919 рр.) [Текст] : монографія / С.П. Донченко. – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2204. – 379 с.

122 К2-49848 **Драгоманов, М. П.** Вибране : ... мій задум зложити очерк історії цивілізації на Україні [Текст] / М. П. Драгоманов. – К. : Либідь, 1991. – 682 с.

123 100765 **Драгоманов, М. П.** Нарис української соціалістичної програми [Текст] / М. П. Драгоманов. – К. : Серп і молот, 1918. – 101 с.

124 К1-6746 **Другий** Універсал Української Центральної Ради [Текст] // Винниченко В. К. Відродження нації : репринтне відтворення видання 1920 р. – К., 1990. – Ч. 1. – С. 279–282.

125 Ав-115994 **Єфремова, Н. В.** Розвиток конституційного законодавства в Україні (1917–1920) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Н. В. Єфремова ; Одес. нац. юрид. акад. – Одеса, 2002. – 20 с.

126 М **Журавський, В.** Козацький конституціоналізм і його роль в еволюції вітчизняного парламентаризму [Текст] / В. Журавський // Вісн. Акад. прав. наук України. – 2001. – № 2. – С. 60–69.

127 150508 **Закон** основной (Конституция) Союза Советских Социалистических Республик. – М. : Изд. Центр. Исп. Ком. СССР, 1925. – 24 с.

128 В1-21585 **Закон** України "Про Конституційний Суд України" [Текст] : за станом на 1 лип. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2005. – 35 с.

129 КЗ-43035 **Закони** про тимчасовий державний устрій України [Текст] : прийняті 29 квіт. 1918 р. // Історія української Конституції / [упоряд. А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 117–121.

130 М **Замлинський, В.** Микола Костомаров : "Наша Південна Русь має скласти окреме, громадянське ціле ... [Текст] / В. Замлинський, Ю. Левенець // Віче. – 1994. – № 12. – С. 123–135.

131 К2-102325 **Зінченко, О. В.** Конституція Пилипа Орлика на тлі світового конституціоналізму XVIII ст. / О. В. Зінченко // Зб. наук. пр. Харк. держ. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. – 2003. – Вип. 13. – С. 107–113.

132 К2-105211 **Зорик, А. С.** Политические партии России и Украины в годы Первой мировой войны (1914– февраль 1917) [Текст] / А. С. Зорик. – Х. : Основа, 2002. – 250 с.

133 А 460575 **Іванова, Р. П.** Михайло Драгоманов у суспільно-політичному русі Росії та України (II полов. XIX ст.) [Текст] / Р. П. Іванова. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1971. – 235 с.

134 К2-130723 **Історія** конституційного законодавства України [Текст] : зб. док. / Акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; [упоряд. В. Д. Гончаренко]. – Х. : Право, 2007. – 254 с.

135 М. **Історія** Українського конституціоналізму : пакти та конституції законів та вольностей війська запорізького : оподаткування за часів Запорозької Січі [Текст] // Економіка. Фінанси. Право. – 1996. – Вип. 2. – С. 49–52.

136 КЗ-43035 **Історія** Української конституції [Текст] / упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко. – К. : Право, 1997. – 443 с.

137 М **Климчук, В.** Ексцеси українського конституціоналізму [Текст] / В. Климчук // Сучасність. – 2009. – № 12. – С. 5–9.

138 М **Коломієць, Т. В.** Початок конституційного процесу в Україні [Текст] / Т. В. Коломієць. Ю. М. Коломієць // Вісн. ун-ту внутр. справ. – 1997. – № 2. – С. 106–115.

139 КЗ-41150 **Конституційні** акти України, 1917–1920 : невідомі Конституції України [Текст]. – К. : Філософ. і соціол. думка, 1992. – 269 с.

140 КЗ-43035 **Конституція** Автономної Молдавської Соціалістичної Радянської Республіки [Текст] : від 23 квіт. 1925 р. // Історія

української Конституції / [упоряд. А. Слюсаренко. М. Томенко]. – К., 1997. – С. 182–192.

141 К2-121855 **Конституція** і конституційні акти України : Історія і сучасність [Текст] : збірник / упоряд. І. О. Кресіна. – К. : Ін-т держави і права, 2006. – 309 с.

142 К3-43035 **Конституція** (Основний закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки [Текст] : від 30 січ. 1937 р. // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 208–236.

143 К2-34771 **Конституція** (Основний закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки [Текст] : зі змінами і доп., внесеними Законом УРСР від 27 жовт. 1989 р. на десятій сесії Верх. Ради УРСР одинадцятого скликання. – К. : Політвидав України, 1989. – 61 с.

144 К3-43035 **Конституція** (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки [Текст] : прийнята позачерговою сьомою сесією Верховної Ради Української РСР дев'ятого скликання 20 квіт. 1978 р. // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 236–279.

145 М **Конституція** Пилипа Орлика : прийнята 5 квіт. 1710 р. на козацькій Раді у м. Бендерах // Правові джерела України. – 1994. – № 1. – С. 46–48.

146 К2-111999 **Конституція** України, Закон України "Про внесення змін до Конституції України" [Текст] : за станом на 10 берез. 2005 р. – К. : Парлам. вид-во, 2005. – 66 с.

147 К2-135805 **Конституція** України [Текст] : прийнята на п'ятій сесії Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. : за станом 01.12. 2008 р. – Х. : Фактор, 2008. – 130 с.

148 В1-20821 **Конституція** України [Текст] : прийнята на п'ятій сес. Верхов. Ради України, 28 червня, 1996 р. ; Закон України "Про внесення змін до Конституції України" № 2222 – IV від 8.12.2004 р. – Х. : Фоліо, 2005. – 47 с.

149 К1-10916 **Конституція** України [Текст] : прийнята на п'ятій сесії Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. : із змін. станом на 10 лип. 2007 р. – К. : Ін Юре, 2007. – 134 с.

150 К2-119438 **Конституція** України [Текст] : [Текст, прийнятий 28 черв. 1996 р. : із змінами та допов. на груд. 2004 р., які набувають чинності з 2006 р.] – Одеса : Негоціант, 2005. – 96 с.

151 М **Конституція** Української Народної Республіки [Текст] : статут про держ. устрій, права і вільності УНР : ухвалена Укр. Центр. Радою 29 квіт. 1918 р. : витяги // Правові джерела України. – 1994. – № 1. – С. 48–50.

152 К5-11691 **Конституція** Української Народної Республіки. Статут про державний устрій, права та вільності УНР [Текст] : від 29 квіт. 1918 р. // Христюк П. Замітки і матеріали до історії української революції 1917–1920 рр. – Відень, 1921. – Т. II. – С. 175–180.

153 К3-43035 **Конституція** Української Соціалістичної Радянської Республіки [Текст] : від 10–14 берез. 1919 р. // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 175–182.

154 К3-43035 **Конституція** Української Соціалістичної Радянської Республіки [Текст] : від 15 трав. 1929 р. // Історія української конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 192–208.

155 137328 **Конституция** (Основной закон) Союза Советских Социалистических Республик. [Текст] – М., 1924. – 110 с.

156 506694 **Конституция** (Основной закон) Союза Советских Социалистических республик. Проект Конституции СССР [Текст] . – М. – Л.: Партиздат, 1936. – 31 с.

157 513485 **Конституция** (Основной закон) Союза Советских Социалистических Республик [Текст] – Смоленск : Смолгиз, 1937. – 36 с.

158 557531 **Конституция** (Основной закон) Союза Советских Социалистических Республик [Текст] – М. : Партиздат, 1938. – 32 с.

159 А 714266 **Конституция** (Основной закон) Союза Советских социалистических Республик [Текст] – М. : Известия, 1978. – 47 с.

160 К2-132160 **Корогод, Г. І.** Перша Конституція України. Пилип Орлик і його діяльність в еміграції [Текст] : навч. посіб / Г. І. Корогод. – Суми : Універс. книга, 2008. – 123 с.

161 К3-29590 **Костомаров, М. І.** Історія України в життєписах визначніших її діячів [Текст] / М. І. Костомаров; пер. О. Барвінський. – К. : Україна, 1991. – 493 с.

162 140816 **Костомаров, М. І.** Книги биття українського народу [Текст] / М. І. Костомаров. – Львів ; К. : Нові шляхи, 1921. – 24 с.

163 147226 **Костомаров, М. І.** Науково-публіцистичні і полемічні писання Костомарова [Текст] / М. І. Костомаров. – К. : Держвидав України, 1928. – 315 с.

164 К2-75473 **Кресіна, І. О.** Гетьман Пилип Орлик і його Конституція [Текст] / І. О. Кресіна, О. В. Кресін. – К. : Фотовідеосервіс, 1993. – 79 с.

165 К2-63018 **Крупницький, Б. Д.** Гетьман Пилип Орлик (1672–1742) : його життя і доля [Текст] / Б. Д. Крупницький. – Мюнхен, Німеччина : Дніпрова хвиля, 1956. – 79 с.

166 К2-74736 **Лащенко, Р. М.** Лекції по історії українського права [Текст] / Р. М. Лащенко. – К. : Україна, 1998. – 256 с.

167 К2-127768 **Лизогуб, В. А.** Норми Конституції Пилипа Орлика про народ і владу [Текст] / В. А. Лизогуб // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. – 2007. – Вип. 84. – С. 8–12.

168 К3-36953 **Липинський, В. К.** Україна на переломі, 1657–1659 [Текст] : замітки до історії українського державного будівництва в XVII ст. : в 2 ч. / В. К. Липинський. – Нью-Йорк : Булава, 1954. – Ч. 1. – 300 с.

169 139335 **Листи** на Надніпрянську Україну Михайла Драгоманова [Текст] / Партія Укр. соціалістів-революціонерів. – [Б.м.] : Наклад і друк парт. друкарні, 1915. – 114 с.

170 К1-8856 **Лисяк-Рудницький, І.** Між історією й політикою [Текст] : ст. до історії та критики укр. сусп.-політ. думки / І. Лисяк-Рудницький. – Б. М. : Сучасність, 1973. – 443 с.

171 М **Медведчук, В.** Конституція Пилипа Орлика як перше відбиття української національної ідеї на конституційному рівні [Текст] / В. Медведчук // Вісн. Акад. прав. наук України. – 1997. – № 3. – С. 3–15.

172 К2-63119 **Мельник, Л. Г.** Боротьба за українську державність (XVII ст.) [Текст] / Л. Г. Мельник. – К. : Освіта, 1995. – 192 с.

173 М **Мироненко, О.** Від "праведного автономізму" до виникнення ідеї Конституційного суду (межа XIX–XX століть) [Текст] / О. Мироненко // Вісн. Конституц. Суду України. – 2001. – № 6. – С. 73–88.

174 М. **Мироненко, О.** Вітчизняний конституціоналізм від І. Мазепи до К. Разумовського (1687–1764) [Текст] / О. Мироненко // Вісн. акад. прав. наук України. – 2000. – № 1. – С. 82–99.

175 М **Мироненко, О.** Еволюція вітчизняного конституціоналізму "від Богдана до Івана" (1648–1687) [Текст] / О. Мироненко // Вісн. Акад. прав. наук України. – 1999. – № 4. – С. 61–75

176 К2-96157 **Мироненко, О. М.** Витоки українського революційного конституціоналізму 1917–1920 рр. Теоретико-методологічний аспект [Текст] / О. М. Мироненко. – К. : Ін-т держави і права, 2002. – 258 с.

177 К2-78329 **Мироненко, О. М.** Історія Конституції України [Текст] / О. М. Мироненко. – К. : Ін. Юре, 1997. – 58 с.

178 К2-96562 **Михальський, І. С.** Джерела з історії українських політичних партій кінця ХІХ – початку ХХ ст. [Текст] : монографія / І. С. Михальський. – Луганськ : Альма-Матер, 2003. – 343 с.

179 В1-23213 **Міхновський, М.** Самостійна Україна [Текст] : прогр. Революц. укр. партії із 1900 р. / М. Міхновський. – Лондон : Від Союзу України у Великій Британії у Вольвер-гемптоні, 1967. – 32 с.

180 К3-43035 **Начерки** Конституції Республіки Георгія Андрузького [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 54–65.

181 К5-4812 **Окіншевич, Л.** Лекції з історії українського права [Текст] : право державне. Доба станового суспільства / Л. Окіншевич. – Мюнхен : [Б. в.], 1947. – 171 с.

182 К4-16718 **Орлик, П.** Конституція, маніфести та літературна спадщина [Текст] : вибр. твори / П. Орлик. – К. : МАУП, 2006. – 734 с.

183 М **Орлик, П.** Маніфест гетьмана від 4 квітня 1712 р. [Текст] / П. Орлик // Хроніка 2000. Наш край. – 1993. – Вип. 3–4. – С. 73–75.

184 К3-43035 **Основний** Державний Закон Української Народної Республіки [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 128–161.

185 К3-43035 **Основний** закон "Самостійної України". Спілки народу українського [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 75–85.

186 241137 **Основной** закон (Конституция) Союза Советских Социалистических Республик [Текст] – М. : Юрид. изд-во НКЮ РСФСР, 1929. – 33 с.

187 К1-8905 **Охримович, Ю.** Розвиток української національно-політичної думки [Текст] : від початку ХІХ ст. до Михайла Драгоманова / Ю. Охримович. – Нью-Йорк : Вид-во Чарторийських, 1965. – 120 с.

188 К2-129984 **Пилип Орлик** – гетьман і автор першої конституції України [Текст] / [упоряд. Г. Калюжна]. – Мінськ : БДУ, 2006. – 142 с.

189 17185 **Полное** собрание законов Российской империи с 1649 г. [Текст] – Спб., 1830. – Т. 39. – 708 с.

190 Ав-116717 **Присяжнюк, А. Й.** Конституційне будівництво в Українській Народній Республіці доби Директорії (листопад 1918 – початок 1921 рр.) [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / А. Й. Присяжнюк ; Нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2002. – 19 с.

191 К2-117968 **Прозорова, Н. С.** П. И. Пестель : конституционный и другие законодательные проекты [Текст] / Н. С. Прозорова. – К. : Юрид. думка, 2005. – 151 с.

192 Б **Проценко, О.** "Вкрадені" принципи : Конституція Пилипа Орлика та основи амер. демократії [Текст] / О. Проценко, В. Чепинога // Україна. – 1995. – № 7/8. – С. 2–3.

193 К3-43035 **Проектъ** оснований Устава украинскаго общества "Вольный Союзъ" – "Вільна Спілка" [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 65–75.

194 М **Рогожин, А.** Конституція Української Народної Республіки 1918 року : "Круглий стіл", присвячений її 80-річчю) [Текст] / А. Рогожин, В. Гончаренко // Вісн. Акад. прав. наук України. – 1998. – № 2. – С. 99–104.

195 К3/84/7193(2) **Российское** законодательство X–XX веков [Текст]: в 9 т. Т. 2 : Законодательство периода образования и укрепления Русского централизованного государства. – М. : Юрид. лит., 1985. – 519 с.

196 Б **Рященко, Д. С.** Конституція України Пилипа Орлика [Текст] / Д. С. Рященко // Рідна школа. – 1993. – № 1. – С. 31–33.

197 Ав-121776 **Салтовський, О. І.** Ідея української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку XX сторіччя) [Текст] : автореф. дис. ... д-ра політ. наук : 23.00.01 / О. І. Салтовський ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченко. – К., 2003. – 36 с.

198 К2-120094 **Сарнацький, О. П.** Царизм та українські політичні партії (1900–1917) [Текст] / О. П. Сарнацький. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2006. – 708 с.

199 24050 **Сборник** летописей, относящихся к истории Южной и Западной Руси, изданный комиссиею для разбора древних актов, состоящей при Киевском, Подольском и Волыньском генерал-губернаторе. [Текст] – К. : Тип. Г. Г. Корчак-Новицкого, 1888. – 323 с.

200 М **Середа, А. М.** Конституція УНР або статут про державний устрій права і вольності УНР [Текст] / А. М. Середа // Наук. вісн. Дніпропетр. юрид. ін-ту МВС України. – 2000. – № 1. – С. 44–52.

201 К2-62118 **Скакун, О. Ф.** М. П. Драгоманов как политический мыслитель [Текст] / О. Ф. Скакун. – Х. : Основа, 1993. – 138 с.

202 Ав-126989 **Словська, І. Є.** Український конституціоналізм : етапи становлення і розвитку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / І. Є. Словська ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2004. – 20 с.

203 К2-120184 **Смолій, В. А.** Микола Костомаров. Віхи життя і творчості [Текст] : Енцикл. довід / В. А. Смолій, Ю. А. Пінчук, О. В. Ясь. – К. : Вища шк., 2005. – 543 с.

204 М **Смолка, А.** Конституція Филиппа Орлика и ее социально-экономический аспект [Текст] / А. Смолка // Экономика Украины. – 1996. – № 5. – С. 71–77.

205 Ав-122998 **Стецюк, Н. В.** Конституціоналізм в українській політичній та правовій думці (середина ХІХ ст. – кінець 80-х років ХХ ст.) [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Н. В. Стецюк ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченко. – К., 2003. – 20 с.

206 К4-8227 **Стецюк, П.** Проект конституції ЗУНР академіка С. Дністрянського [Текст] / П. Стецюк // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Юридична. – 1999. – Вип. 34. – С. 8–15.

207 К2-92675 **Стрілець, В. В.** Українська радикально-демократична партія [Текст] : витоки, ідеологія, організація, діяльність (кінець ХІХ століття – 1939 рік) / В. В. Стрілець. – К. : Київ. ун-т, 2002. – 361 с.

208 К2-67842 **Телешун, С. О.** Національне питання в програмах українських політичних партій в кінці ХІХ – на початку ХХ століття [Текст] / С. О. Телешун. – К. : [Б. в.], 1996. – 129 с.

209 К3-43035 **Тимчасова** інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 91–93.

210 К3-43035 **Тимчасовий** Основний закон про державну самостійність українських земель бувшої австроугорської монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданню 13 листопада 1918 [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко]. – К., 1997. – С. 169–171.

211 К1-6762 **Третій** Універсал Української Центральної Ради [Текст] // Винниченко В. К. Відродження нації : репринтне відтворення видання 1920 р. – К., 1990. – Ч. 2. – С. 74–80.

212 М **Угода** та конституція Пилипа Орлика / пер. і комент. В. Шевчук // Розбудова держави. – 1992. – № 5. – С. 4–14.

213 КЗ-43035 **Універсал** Трудового Конгресу [Текст] // Історія української Конституції / [упоряд. : А. Слюсаренко, М. Томенко].. – К., 1997. – С. 125–128.

214 К1-6746 **Універсал** Української Центральної Ради до Українського Народу, на Україні й поза Україною суцього [Текст] // В. К. Винниченко. Відродження нації : репринтне відтворення видання 1920 р. – К., 1990. – Ч. 1. – С. 219–224.

215 К2-133882 **Фиров, П. Т.** Украинские политические партии и организации первой половины XX в. [Текст] / П. Т. Фиров. – Севастополь : СевНТУ, 2008. – 169 с.

216 К2-135350 **Фігурний, Ю. С.** Український гетьман Пилип Орлик [Текст] / Ю. С. Фігурний. – К. : НДІУ, 2008. – 123 с.

Христюк, П. Замітки і матеріали до історії української революції 1917–1920 рр. [Текст] : у 4 т. / П. Христюк. – Нью-Йорк : Вид-во Чарторийських, 1969. –

217 К5-11690 Т. 1. – 1969. – 151 с.

218 К5-11691 Т. 2. – 1969. – 204 с.

219 К5-11692 Т. 3. – 1969. – 159 с.

220 К5-11693 Т. 4. – 1969. – 192 с.

221 К1-6762 **Четвертий** У. Ц. Ради [Текст] // Винниченко В. К. Відродження нації: репринтне відтворення видання 1920 р. – К., 1990. – Ч. 2. – С. 101–105.

222 К5-3919 **Чубатий, М.** Огляд історії українського права [Текст] / М. Чубатий. – Мюнхен : [б. в.],

ч. 2 : (Записки за викладами на тайному Українському університеті у Львові в рр. 1920–1923). – 1947. – 175 с.

223 К2-134141 **Чухліб, Т.** Пилип Орлик [Текст] / Т. Чухліб. – К. : Брехуненко, 2008. – 63 с.

224 К2-70858 **Шаповал, В.** Інститут глави держави в українському конституціоналізмі кінця XIX – початку XX ст [Текст] / В. Шаповал, В. Головатенко // Вісн. Акад. прав. наук України. – 1997. – № 2. – С. 49–59.

225 Б **Шевчук, С.** Історія конституціоналізму : від святого письма до конституційного тексту. Елементи конституціоналізму / С. Шевчук // Юрид. журнал. – 2008. – № 10. – С. 51–56.

226 К2-66785 **Яковлів, А.** Основи конституції У. Н. Р. [Текст] / А. Яковлів. – Нью Йорк : Говерля, 1964. – 63 с.

227 В1-9824 **Яневський, Д. Б.** Українська Центральна Рада : перші кроки до національної державності (березень-листопад 1917 р.) [Текст] / Д. Б. Яневський. – К. : Ін-т історії, 1990. – 25 с.

228 ПМ 5509 **Ярош, Д. В.** Конституція Української Народної Республіки 1918 р. про права і свободи людини : історичний досвід і сучасність [Текст] / Д. В. Ярош // Унів. наук. зап. – 2006. – № 1. – С. 6–11.

ІІІ КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ – ОСНОВНИЙ ЗАКОН УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

229 СОЕ **Барабаш, Ю.** Новая конституция – политическая спекуляция или реальное будущее? [Текст] / Ю. Барабаш // Право людини (ХПГ-інформ). – 2008. – № 5. – С. 2–4.

230 ПМ 5509 **Білоусов, Ю. В.** Шляхи забезпечення виконання рішень Конституційного Суду України [Текст] / Ю. В. Білоусов, А. М. Івановська // Унів. зап. – 2006. – № 2. – С. 59–68.

231 М **Венизелос, Е.** Стабильность конституционного феномена в постновейшее время [Текст] / Е. Венизелос // Порівняльно – правові дослідження. – 2005. – № 1. – С. 41–52.

232 Ав-136999 **Волвенко, П. В.** Діяльність Конституційного Суду України щодо тлумачення Конституції України : теоретичний аспект [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / П. В. Волвенко ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. – К., 2006. – 24 с.

233 ПБ 5375 **Ганжа, Н. В.** Визначення поняття, сутності, юридичної природи та ознак рішень Конституційного Суду України [Текст] / Н. В. Ганжа, Л. Д. Сівова // Держава та регіони. Сер. : Право. – 2008. – № 1. – С. 23–27.

234 М **Гергелійник, В.** Конституційний Суд в системі органів контрольної влади : теоретичні аспекти [Текст] / В. Гергелійник // Право України. – 1999. – № 5. – С. 81–85.

235 ПБ 5375 **Жадько, В. А.** Конституція України як філософсько-правовий документ [Текст] / В. А. Жадько // Держава та регіони. Сер. Право. – 2001. – № 1. – С. 11–17.

236 К2-85988 **Жадько, В. А.** Філософсько – правові аспекти Конституції України [Текст] / В. А. Жадько. – Запоріжжя : Дике поле, 2001. – 115 с.

237 ПМ 5508 **Жданенко, С. Б.** Конституційні норми як підґрунтя становлення демократичної і правової культури в Україні [Текст] / С. Б. Жданенко, Ю. Ю. Калиновський // Наук. зап. Харк. ун-ту повітр. сил. Соц. філософія, психологія. – 2007. – Вип. 2. – С. 52–56.

238 ПМ 5513 **Желих, Н.** Роль Конституційного Суду в механізмі взаємодії судової влади з іншими гілками влади в Україні [Текст] / Н. Желих // Акт. пробл. держ. упр. – 2008. – Вип. 1. – С. 122–128.

239 К4-16121 **Жуган, Н. Г.** Конституционная идея и ее методологическая функция в формировании институционально-организационного содержания Конституции [Текст] / Н. Г. Жуган // 36. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. – 2007. – Вип. 8. – С. 5–10.

240 СОЕ **Захаров Є.** Близькість і вбогість конституційного процесу в Україні [Текст] / Є. Захаров // Права людини (ХПГ-інформ). – 2008. – № 10. – С. 2–3.

241 СОЕ **Захаров, Є.** Потрібна нова Конституція ! [Текст] / Є. Захаров // Право людини (ХПГ-інформ). – 2008. – № 2. – С. 2–3.

242 СОЕ **Захаров, Є.** Пропозиції щодо змін до другого та третього розділів Конституції України [Текст] / Є. Захаров // Право людини (ХПГ-інформ). – 2008. – № 7. – С. 2–8.

243 СОЕ **Захаров, Є.** Хто напише нову Конституцію України? [Текст] / Є. Захаров // Право людини (ХПГ-інформ). – 2008. – № 16. – С. 2.

244 К2-133113 **Кампо, В. М.** Суспільство і право : 2004–2006 [Текст] : роздуми укр. вченого-конституціоналіста / В. М. Кампо. – К. : АМУ, 2007. – 73 с.

245 М **Князевич, Р.** Конституційно – правові підстави для прийняття нової Конституції України [Текст] / Р. Князевич // Право України. – 2007. – № 6. – С. 9–14.

246 Б **Ковриженко, Д.** Конституційна реформа : оцінки, проблеми, шляхи вирішення [Текст] / Д. Ковриженко, О. Чебаненко // Парламент. – 2007. – № 1. – С. 45–50.

247 Б **Козюбра, М.** Конституція України : стан і перспективи вдосконалення [Текст] / М. Козюбра // Політика і час. – 2007. – № 7. – С. 30–33.

248 АВ-114968 **Конопельський, В. Я.** Конституювання української політичної нації у перехідному суспільстві [Текст] : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02 / В. Я. Конопельський ; Одес. нац. юрид. акад. – Одеса, 2002. – 16 с.

249 КЗ-56382 **Конституційне** право України [Текст] / за ред. В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2008. – 416 с.

250 КЗ-56382 **Конституційне** право України [Текст] : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [Л. К. Байрачна, Ю. Г. Барабаш, Ф. В. Веніславський та ін.]. – Х. : Право, 2008. – 415 с.

Конституційний Суд України : Рішення. Висновки. 1997–2001 [Текст] : у 2 кн. / [уклад. : Г. П. Сурначова, І. М. Шевляк]. – К. : Юрінком Інтер, 2001. –

251 КЗ-46049 Кн.1. – 511 с.

252 КЗ-46050 Кн.2. – 503 с.

253 КЗ-56293 **Конституція і конституціоналізм в Україні : вибіркові проблеми** [Текст] : зб. наук. пр. / Т-во конституц. права, Конституц. Суд України ; відп. ред. П. Ф. Мартиненко, В. М. Кампо. – К. : Купріянова, 2007. – 318 с.

254 М **Кордун, О.** Конституційні суди в Конституціях України та інших пострадянських держав Східної Європи [Текст] / О. Кордун // Нова політика. – 1996. – № 3. – С. 29–33.

255 К2-132971 **Кореняк, Ю. С.** Проблемні аспекти конституційної реформи / Ю. С. Кореняк // Конституційні читання [Текст] : тези наук. доп. і повідомл. міжнар. студент. конф. – Х., 2008. – С. 78–81.

256 К2-100390 **Костицький, В. В.** Конституційна реформа в Україні : шляхи трансформації політичної системи [Текст] : наук.-практ. комент. до проекту Закону України "Про внесення змін до конституції України", поданого до Верхов. Ради України Президентом України Л. Д. Кучмою / В. Костицький. – К. : Ін-т законодав. передбачень і прав. експертизи, 2003. – 121 с.

257 М **Костицький, М.** Правові проблеми судового захисту прав людини і громадянина в Конституційному Суді України [Текст] / М. Костицький, В. Годованець // Вісн. Конституц. Суду України. – 2002. – № 3. – С. 53–65.

258 КЗ-56237 **Кравченко, В. В.** Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / В. В. Кравченко. – К. : Атіка, 2008. – 592 с.

259 М. **Красникова, А.** Конституционная ответственность в современном украинском конституционализме [Текст] / А. Красникова // Юрид. вестн. – 2001. – № 2. – С. 90–93.

260 К4-16329 **Крусян, А. Р.** Конституция в системе современного конституционализма : теория и украинские реалии [Текст] / А. Р. Крусян // Наук. праці Одес. нац. юрид. акад. – 2007. – Т. 6. – С. 104–120.

261 М **Крусян, А.** Конституция и конституционное законодательство как нормативная основа современного украинского конституционализма [Текст] / А. Крусян // Юрид. вестн. – 2005. – № 1. – С. 88–96.

262 М **Крусян, А.** Система конституционного законодательства – нормативная основа современного украинского конституционализма [Текст] : понятие и свойства / А. Крусян // Юрид. вестн. – 2008. – № 1. – С. 4–11.

263 М **Ліфшиць, Ю.** Правовий статус Конституційного Суду [Текст] / Ю. Ліфшиць // Право України. – 1994. – № 5. – С. 6–8.

264 Ав-120996 **Лунь, З. І.** Правова охорона Конституції України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / З. І. Лунь ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2003. – 16 с.

265 СОЕ **Мережко, А.** Конституційний кризи в Україні як колізія інтерпретацій [Текст] / А. Мережко // Право людини (ХПГ-інформ) – 2007. – № 11. – С. 8–10.

266 М **Наливайко, Л.** Конституційний контроль та конституційно-правова відповідальність [Текст] / Л. Наливайко // Нова політика. – 1999. – № 5. – С. 48–51.

267 К2-93291 **Наумкина, С. М.** Конституціоналізм в Україні : поняття уявне чи реальне [Текст] / С. М. Наумкина // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. – Одеса, 2001. – Вип. 12. – С. 35–48.

268 СОЕ **Нова** Конституція : позиції громадянського суспільства (Резолюція Громадянської Асамблеї України) [Текст] // Право людини (ХПГ-інформ). – 2008. – № 17. – С. 2.

269 М **Нонко, О.** Конституційний процес в Україні та вплив на нього Ради Європи [Текст] / О. Нонко // Право України. – 2006. – № 9. – С. 21–27.

270 Ав-143077 **Носенко, О. В.** Інститути конституційного права України : проблеми теорії та практики [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / О. В. Носенко ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К., 2007. – 21 с.

271 Ав-131022 **Онiщенко, О. В.** Конституція України як основне джерело конституційного права України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / О. В. Онiщенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2005. – 19 с.

272 М **Орзих, М.** Современный конституционализм : цель и средства конституционной реформы в Украине [Текст] / М. Орзих // Юрид. вестн. – 2001. – № 3. – С. 109–115.

273 К2-105553. **Паліюк, В. П.** Рішення Конституційного Суду України [Текст] : навч. посібник / В. П. Паліюк. – Миколаїв : ТОВ ВІД, 2002. – 177с.

274 М **Погорілко, В.** Поняття та юридичні властивості Конституції України [Текст] / В. Погорілко, В. Федоренко // Право України. – 2006. – № 11. – С. 4–10.

275 К2-132971 **Поліщук, О. В.** Яка реформа потрібна українській Конституції? / О. В. Поліщук // Конституційні читання [Текст] : тези наук. доп. і повідомл. міжнар. студент. конф. – Х., 2008. – С. 91–93.

276 М **Портнов, А.** Класифікація суб'єктів конституційних процесуальних відносин [Текст] / А. Портнов // Юрид. Україна. – 2008. – № 4. – С. 37–41.

277 М **Портнов, А.** Коло суб'єктів звернення до Конституційного Суду України : до постановки питання [Текст] / А. Портнов // Юрид. Україна. – 2008. – № 9. – С. 19–22.

278 К2-135329 **Портнов, А. В.** Правове регулювання конституційного судочинства в Україні : доктрина, суб'єкти і форми конституційного судочинства, створення нових процесуальних інститутів [Текст] : монографія / А. В. Портнов. – К. : Логос, 2008. – 201 с.

279 Б **Портнов, А.** Теоретико-правові підходи щодо визначення переліку принципів конституційного судочинства [Текст] / А. Портнов // Віче. – 2008. – № 11. – С. 27–29.

280 Б **Прієшкіна, О. В.** Закріплення конституційного ладу і його основ в Конституції України [Текст] / О. В. Прієшкіна // Південноукр. правничий часопис. – 2006. – № 3. – С. 7–10.

281 К2-133200 **Прієшкіна, О. В.** Конституційний лад України : актуальні питання становлення, інституціоналізації та розвитку [Текст] / О. В. Прієшкіна. – Одеса : Фенікс, 2008. – 279 с.

282 К2-102700 **Проблеми** реалізації Конституції України : теорія і практика [Текст] / В. Ф. Погорілко, Л. Т. Кривенко, В. Б. Авер'янов та ін. – К. : А.С.К. : Ін-т держави і право, 2003. – 649 с.

283 К5-6721 **Пронюк, Н. В.** Конституція України 1996 р. – основа створення національної правової системи [Текст] / Н. В. Пронюк // Акт.

пробл. міжнар. відносин : зб. наук. пр. – К., 2001. – Вип. 30, Ч. 2. – С. 129–139.

284 К2-122331 **Пушкіна, О. В.** Особисті права людини в конституційному законодавстві України / О. В. Пушкіна // Система прав і свобод людини та громадянина в Україні. – К., 2006. – С. 116–133.

285 К2-74892 **Речицкий, В.** Конституціоналізм. Украинский опыт [Текст] / В. Речицкий. – Х. : Фолио, 1998. – 160 с.

286 СОЕ **Речицкий, В.** "Треть украинской Конституции носит сугубо декларативный характер" [Текст] / В. Речицкий // Право людини (ХПГ-інформ). – 2006. – № 19. – С. 2–4.

287 **Речицкий, В.** Конституція як форма досягнення влади [Текст] / В. Речицкий // Вісн. Акад. наук. України. – 1993. – № 11. – С. 3–12.

288 СОЕ **Речицкий, В.** Юридичний коментар до "порівняльної таблиці змін до Конституції України, підготовленої Блоком Юлії Тимошенко" [Текст] / В. Речицкий // Право людини (ХПГ-інформ) – 2008. – № 13. – С. 2–7.

289 Ав-112465 **Савенко, М. Д.** Правовий статус Конституційного Суду України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / М. Д. Савенко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2001. – 16 с.

290 М **Савенко, М.** Співвідношення судової практики Конституційного Суду України із судовою практикою Європейського суду з прав людини [Текст] / М. Савенко // Вісн. Конституц. Суду України. – 2006. – № 2. – С. 30–42.

291 М **Савчин, М.** Конституційний Суд України у механізмі гарантування прав і свобод людини [Текст] / М. Савчин // Право України. – 1999. – № 4. – С. 35–38.

292 Ав-125590 **Савчин, М. В.** Конституційний суд України як гарант конституційного ладу [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / М. В. Савчин ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2003. – 17 с.

293 К2-134562 **Сазонов, М. І.** Український конституціоналізм : національне надбання чи гіркий досвід ? [Текст] / М. І. Сазонов. – Х. : Техностандарт, 2008. – 79 с.

294 К2-132971 **Сахарук, І. С.** Конституційна реформа в Україні на сучасному етапі / І. С. Сахарук // Конституційні читання [Текст] : тези наук. доп. і повідомл. міжнар. студ. конф. – Х., 2008. – С. 103–107.

295 СОЕ **Северин, О.** Конституційні наголоси [Текст] / О. Северин // Право людини (ХПГ-інформ). – 2008. – № 11. – С. 2–3.

296 К2-132707 **Селіванов, А. О.** Конституційна юрисдикція : поняття, зміст, принцип верховенства права, правові позиції по справах прав людини і конституційних конфліктів у сфері публічної влади [Текст] : монографія / А. О. Селіванов. – К. : Ін Юре, 2008. – 120 с.

297 К2-118780 **Селіванов, А. О.** Право і свободи громадян під захистом Конституційного Суду України [Текст] : правові позиції сучасної доктрини конституційного правосуддя / А. О. Селіванов. – К. : Логос, 2005. – 104 с.

298 М **Скомороха, В.** Вплив конституційної юстиції на розвиток українського конституціоналізму [Текст] / В. Скомороха // Право України. – 2000. – № 12. – С. 3–8.

299 К2-127231 **Скомороха, В. Є.** Конституційна юрисдикція в Україні : проблеми теорії, методології і практики [Текст] / В. Є. Скомороха. – К. : Леся, 2007. – 715 с.

300 К2-119415 **Скрипнюк, О. В.** Конституція України та її функції : проблеми теорії та практики реалізації [Текст] : до десятої річниці прийняття Конституції України / О. В. Скрипнюк. – К. : Акад. прав. наук України, 2005. – 167 с.

301 К2-128893 **Сліденко, І. Д.** Тлумачення конституції [Текст] : питання теорії і практики в контексті світ досвіду / І. Д. Сліденко. – Одеса : Фенікс, 2003. – 233 с.

302 К2-129261 **Совгиря, О. В.** Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 631 с.

303 К2-134195 **Сушинський, О. І.** Конституція України в аспекті конституційних доктрин [Текст] / О. І. Сушинський // Зб. наук. пр. Львів. держ. ін-ту новітніх технологій та упр. ім. В. Чорновола. – 2007. – Вип. 2. – 2007. – С. 114–127.

304 М **Сушинський, О.** Становлення нової доктрини Конституції України [Текст] / О. Сушинський // Вибори та демократія. – 2007. – № 4. – С. 25–29.

305 Б **Теплюк, М.** Конституційний лад в Україні : поняття та деякі питання порядку його визначення і зміни [Текст] / М. Теплюк // Віче. – 2008. – № 12. – С. 24–26.

306 М **Тесленко, М.** Взаємозв'язок права і політики в діяльності Конституційного Суду України [Текст] / М. Тесленко // Право України. – 1999. – № 10. – С. 11–13.

307 Б **Тесленко, М.** Правова природа актів Конституційного Суду України [Текст] / М. Тесленко // Право України. – 2000. – № 2. – С. 6–9.

308 К5-8030 **Тодика, О. Ю.** Становлення сучасного конституціоналізму в Україні в аспекті реалізації народовладдя і забезпечення прав людини [Текст] / О. Ю. Тодика // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. – 2003. – Вип. 200 : Правознавство. – С. 19–23.

309 М **Тодика, Ю.** Конституція і правова доктрина [Текст] / Ю. Тодика // Слобожанщина. – 2001. – № 20. – С. 123–130.

310 К2-106133 **Тодика, Ю. Н.** Конституционные основы формирования правовой культуры [Текст] / Ю. Н. Тодика. – Х. : Райдер, 2001. – 159 с.

311 К3-51446 **Тодика, Ю. Н.** Конституция Украины – основной закон государства и общество [Текст] / Ю. Н. Тодика – Х. : Факт, 2001. – 382 с.

312 М **Федоренко, В.** Теоретико-методологічні проблеми системи сучасного конституційного права України [Текст] / В. Федоренко // Право України. – 2007. – № 2. – С. 21–26.

313 Ав-126917 **Христова, Г. О.** Юридична природа актів Конституційного Суду України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Г. О. Христова ; нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2004. – 20 с.

314 М **Шаповал, В.** Верховенство закону як принцип Конституції України [Текст] / В. Шаповал // Право України. – 1999. – № 1. – С. 5–7.

315 Б **Шаповал, В.** Конституція України як нормативно-правовий акт (теоретичні проблеми кваліфікації) [Текст] / В. Шаповал // Право України. – 1997. – № 10. – С. 3–7.

316 М **Шаповал, В.** Сутнісні характеристики Конституції як основного закону держави [Текст] / В. Шаповал // Право України. – 2008. – № 10. – С. 4–12.

317 В1-18944 **Шемшученко, Ю. С.** Конституційний Суд України / Ю. С. Шемшученко, Г. О. Мурашин. – К. : Ін Юре, 1997. – 22 с.

Іменний покажчик

- Абрасулов Е. Б. 1
 Аблязов Д. Е. 2
 Авер'янов В. Б. 282
 Адамович Н. М. 101
 Алебастрова И. А. 3
 Алексеев С. В. 4, 102
 Андреева Г. Н. 34
 Андрусяк Т. Г. 103
 Антонович В. 104, 105
 Арановский К. В. 5
- Баев В. Г. 6
 Байрачна Л. К. 250
 Барабаш Ю. Г. 229, 249, 250
 Барвінський О. 161
 Білоусов Ю. В. 230
 Боброва Н. А. 7
 Бойко М. П. 106, 107
 Борисов С. Л. 108
 Бунин И. М. 62
 Бурлака А. С. 67
 Буткевич В. Г. 37
 Бучковський Л. 8
 Беррес Р. 9
- Василенко А. В. 10
 Василенко Н. П. 109
 Венизелос Е. 231
 Веніславський Ф. В. 250
 Вєтров Р. І. 110
 Винниченко В. К. 124, 211, 214, 221
 Власихин В. А. 55
 Вовк О. Й. 111
 Возняк М. С. 112
- Волвенко П. В. 232
 Воробьев А. П. 35
- Ганжа Н. В. 233
 Георгіца А. 3 11
 Гергелійник В. 234
 Глотова О. Е. 12
 Годованець В. 257
 Головатенко В. 224
 Головатий С. 39
 Гончаренко В. Д. 134, 194
 Гончарук П. С. 114, 115
 Градовский А. Д. 13, 14
 Григоренко О. 117
 Грин Дж. 15
 Грицек І. 16
 Грушевський М. 118, 119
- Демишель А. 17
 Демишель Ф. 17
 Дем'янюк О. Й. 120
 Денисов В. Н. 37
 Дзейко Ж. О. 111
 Донченко С. П. 121
 Драгоманов М. П. 122, 123
 Дубровин В. Н. 33
- Егоров С. А. 18
 Ефремова Н. В. 125
- Жадько В. А. 235, 236
 Жданенко С. Б. 237
 Желих Н. 238
 Жулин Н. А. 35
 Жуган Н. Г. 239
 Журавский В. 126

Забигайло В. К. 37
 Задиора В. И. 35
 Замлинский В. 130
 Захаров Є. 240–243
 Зінченко О. В. 131
 Златопольский Д. Л. 19
 Зорик А. С. 132

Иловайский Д. 104
 Исаев М. А. 20, 21
 Іванова Р. П. 133
 Івановська А. М. 230

Кабышев В. Т. 24
 Калиновський Ю. Ю. 237
 Калюжна Г. 188
 Кампо В. М. 244, 253
 Караганов С. А. 62
 Каримский А. М. 38
 Каррі Д. 25
 Керимов А. Д. 26
 Климчук В. 137
 Клишас А. А. 27
 Князевич Р. 245
 Ковриженко Д. 246
 Козюбра М. 247
 Кокотов С. А. 28
 Колісник В. П. 249
 Коломієць Т. В. 138
 Коломієць Ю. М. 138
 Конопельський В. Я. 148
 Кордун О. 254
 Кореняк Ю. С. 255
 Коренев В. Н. 41
 Корогод Г. І. 160
 Костицький В. В. 256
 Костицький М. 257

Костомаров М. І. 161, 162, 163
 Кравец И. А. 42-44
 Кравченко В. В. 258
 Красникова А. 259
 Кресін О. В. 164
 Кресіна І. О. 144, 164
 Кривенко Л. Т. 45, 282
 Крупницький Б. Д. 165
 Крусс В. И. 46
 Крусян А. Р. 260-262
 Куринов О. А. 47
 Курицын В. М. 48

Лардере Г. 49
 Лащенко Р. М. 166
 Левенець Ю.
 Лизогуб В. А. 167
 Липинський В. К. 168
 Лисяк-Рудницький І. 170
 Ліфшиць Ю. 263
 Лунь З. І. 264
 Ляшенко Є. П. 102

Маклаков В. В. 31, 71
 Маныкин А. С. 38
 Мартиненко П. Ф. 253
 Марченко М. Н. 38
 Медведчук В. 171
 Медушевский А. Н. 50, 51
 Мельник Л. Г. 172
 Мережко А. 265
 Мироненко О. 173-177
 Михалева Н. А. 52
 Михальський І. С. 178
 Михлин А. С. 53
 Мишин А. А. 54, 55
 Міхновський М. 179
 Могунов М. А. 78

Морщакова Т. Г. 70
 Мохаммед Ж. 40
 Мурашин Г. О.

Наливайко Л. 266
 Наумкина С. М. 267
 Никонов В. А. 62
 Нонко О. 269
 Носенко О. В. 270
 Овсепян Ж. И. 56
 Окіншевич Л. 181
 Окуньков А. А. 29
 Оніщенко О. В. 271
 Орзих М. 272
 Орлик П. 182, 183
 Охримович Ю. 187

Паліюк В. П. 273
 Пикемаль М. 17
 Пінчук Ю. А. 203
 Погорілко В. 274, 282
 Поліщук О. В. 275
 Портнов А. 276-279
 Пулло М. 58
 Присяжнюк А. Й. 190
 Прієшкіна О. В. 280, 281
 Прозорова Н. С. 191
 Пронюк Н. В. 283
 Проценко О. 192
 Пряхіна Т. М. 59
 Пушкіна О. В. 284
 Речицький В. 285-288
 Рогожин А. 194
 Рудік О. М. 60
 Румянцев О. Г. 61
 Рященко Д. С. 196

Савенко М. Д. 289, 290

Савин В. А. 22
 Савчин М. 291, 292
 Сазонов М. І. 293
 Салтовський О. І. 197
 Сарнацький О. П. 198
 Сахарук І. С. 294
 Северин О. 295
 Селіванов А. О. 296, 297
 Середа А. М. 200
 Сівова Л. Д. 233
 Скакун О. Ф. 201
 Скомороха В. 298, 299
 Скрипнюк О. В. 300
 Сліденко І. Д. 301
 Словська І. Є. 202
 Слюсаренко А. 113, 116, 129, 136,
 140, 142, 144, 153, 154, 180, 184,
 185, 193, 209, 210, 213
 Смолій В. А. 203
 Смолка А. 204
 Совгиря О. В. 302
 Стецюк Н. В. 205
 Стецюк П. Б. 8, 63, 64, 206
 Стрілець В. В. 207
 Сурначова Г. П. 251, 252
 Сушинський О. І. 303, 304

Телешун С. О. 208
 Теплюк М. 305
 Тесленко М. 306, 307
 Тодика О. Ю. 308
 Тодика Ю. 67, 309-311
 Томенко М. 113, 116, 129, 136,
 140, 142, 144, 153, 154, 180, 184,
 185, 193, 209, 210, 213
 Туманова В. А. 23
 Туляниця В. В. 68

Уэйд и Филлипс 69

Федоренко В. 274, 312

Фиров П. Т. 215

Фігурний Ю. С. 216

Хабриева Т. Я. 65, 66, 72, 73

Хмелюк О. Н. 74

Христова Г. О. 313

Христюк П. 152, 217-220

Чебаненко О. 246

Чепинога В. 192

Чиркин В. Е. 75, 76

Чубатий М. 222

Чудаков М. Ф. 77

Чухліб Т. 223

Шалягин Д. Д. 48

Шаповал В. 224, 314-316

Шахрай С. М. 27

Шевляк І. М. 251, 252

Шевчук В. 212

Шевчук С. 225

Шемшученко Ю. С. 317

Шукліна Н. Г. 302

Эбзеев Б. С. 79, 80

Энтин В. Л. 71

Юзова Д. В. 81

Яковлів А. 226

Яневський Д. Б. 227

Ярош Д. В. 228

Ястржембский С. 57

Ясь О. В. 203

Back R. 91

Barthelemy J.D.P. 82

Belz H. 89

Birke A.M. 83

Germer P. 84

Hamilton A. 92

Harbison W.A. 89

Hesse K. 88

Jay J. 92

Kelly A.H. 89

Kramnic I. 92

Kröger K. 90

Madison J. 92

McCloskey R.G. 86

Milne P. 93

Mommsen H. 95

Möst M. 94

Owerdieck R. 95

Rozbicki M. 87

Schuster R. 85

Stourzh G. 96

Weber-Fas R. 98

Weidenfeld W. 100

White G.E. 99

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
КОНСТИТУЦІЯ І КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ: УКРАЇНСЬКА ПЕРСПЕКТИВА.....	4
I КОНСТИТУЦІЯ ТА КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СПІВВІДНОШЕННЯ.....	10
II ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ	18
III КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ – ОСНОВНИЙ ЗАКОН УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	29
Іменний покажчик.....	37

Каталог виставки

Редактор Л. П. Незнамова,
засл. працівник культури України

Підписано до друку Формат паперу 60 x 84 1/16
1,9 друк. арк., 1,0 обл.-вид. арк. Папір для множ. апаратів.
Тираж 100 пр. Замовлення №
Ксерокс ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18.